

Kraków, 23 marca 2021 r.

arch. **Wojciech Gwizdak**  
Sekretarz Krajowej Rady Izby Architektów RP  
ul. Stawki 2A  
00 - 193 Warszawa

**Dotyczy: Konkursu realizacyjnego na opracowanie koncepcji architektonicznej budynku Europejskiego Centrum Filmowego CAMERIMAGE w Toruniu.**

Konkurs ograniczony, dwuetapowy.

Organizator: Europejskie Centrum Filmowe CAMERIMAGE, Rynek Nowomiejski 28, 87-100 Toruń.

Konkurs jest rekomendowany przez Stowarzyszenie Architektów Polskich (nr 009/R/2021)

Komisja ds. warunków wykonywania zawodu przy Krajowej Radzie IA RP przesyła w załączeniu opinię po zbadaniu ww. konkursu w zakresie warunków wykonywania zawodu architekta.

**Z poważaniem**

arch. **Marek Tarko**

Przewodniczący Komisji  
ds. Warunków Wykonywania Zawodu  
przy Krajowej Radzie IA RP

Załącznik:

Opinia KWWZ przy KRIA RP

## OPINIA

**Komisji ds. warunków wykonywania zawodu przy Krajowej Radzie Izby Architektów RP w składzie:**  
Marek Tarko, Piotr Chuchacz, Olaf Jasnorzewski, Julian Franta.

### I. Podstawa formalna sporządzenia opinii.

1. Ustawa z 15 grudnia 2000r. o samorządach zawodowych architektów i inżynierów budownictwa (Dz. U. z 2014r. poz. 1946 z późniejszymi zmianami);
2. Statut Izby Architektów RP (przyjęty uchwałą 19.01.2002 z późniejszymi zmianami) oraz uchwały dotyczące powołania i zasad działania Komisji ds. warunków wykonywania zawodu.

### II. Podstawa merytoryczna sporządzenia opinii.

1. Ustawa z dnia 11 września 2019r. (Dz. U z 2019 poz. 2019 z późn. zm.) Prawo zamówień publicznych
2. REGULAMIN KONKURSU REALIZACYJNEGO NA OPRACOWANIE KONCEPCJI ARCHITEKTONICZNEJ BUDYNKU EUROPEJSKIEGO CENTRUM FILMOWEGO CAMERIMAGE W TORUNIU Procedura konkursu: Konkurs ograniczony, dwuetapowy ORGANIZATOR: Europejskie Centrum Filmowe CAMERIMAGE Rynek Nowomiejski 28 87-100 Toruń Konkurs jest rekomendowany przez Stowarzyszenie Architektów Polskich Nr Konkursu rekomendowanego: 009/R/2021

### III. Zakres przeprowadzonej analizy.

Ocena przyjętych przez Organizatora warunków uczestnictwa w postępowaniu oraz zasady przyszłej współpracy z wyłonionym Wykonawcą.

### IV. Opinia Komisji ds. warunków wykonywania zawodu.

Po przeanalizowaniu dokumentów konkursowych udostępnionych na stronie Organizatora, Komisja ds. warunków wykonywania zawodu przedstawia Krajowej Radzie IA RP stanowisko ws. przedmiotowego konkursowego. Komisja pozostawia do decyzji Rady zakres ewentualnej interwencji.

#### Regulamin konkursu.

*ROZDZIAŁ III WARUNKI UDZIAŁU W KONKURSIE, WYMAGANIA JAKIE MUSZĄ SPEŁNIAĆ UCZESTNICY KONKURSU, INFORMACJA O PODMIOTOWYCH ŚRODKACH DOWODOWYCH ORAZ WNIOSKI O DOPUSZCZENIE DO UDZIAŁU W KONKURSIE ORAZ OCENA WNIOSKÓW*

*1.6. Uczestnicy konkursu muszą spełnić wszystkie następujące wymagania:*

*b) spełnia określony przez Organizatora warunek udziału w Konkursie dotyczący zdolności technicznej i zawodowej w zakresie wykształcenia i kwalifikacji zawodowych. Niniejszy warunek zostanie uznany za spełniony, jeżeli Uczestnik konkursu wykaże, iż dysponuje na etapie Konkursu co najmniej 1 osobą posiadającą uprawnienia budowlane do projektowania w specjalności architektonicznej bez ograniczeń, która będzie uczestniczyć w wykonywaniu koncepcji konkursowej.*

**Rekomenduje się wprowadzenie zapisu:**

**(...) posiadającą uprawnienia budowlane do projektowania w specjalności architektonicznej bez ograniczeń i legitymującą się aktualnym zaświadczeniem o przynależności do Izby Architektów RP**

*c) spełnia określony przez Organizatora warunek udziału w Konkursie dotyczący zdolności technicznej i zawodowej w zakresie doświadczenia. Niniejszy warunek zostanie uznany za spełniony, jeżeli Uczestnik konkursu wykaże, iż: w okresie ostatnich 15 lat przed upływem terminu składania Wniosków o dopuszczenie, a jeśli okres prowadzenia działalności jest krótszy – w tym okresie wykonał należycie i ukończył, usługę polegającą na wykonaniu dokumentacji projektowej w zakresie projektu budowlanego i projektu wykonawczego, a zaprojektowany budynek uzyskał prawomocne pozwolenie na budowę dla 1 budynku realizującego funkcje kulturalno-rozrywkowe o powierzchni całkowitej nie mniejszej niż 10.000 m<sup>2</sup>.*

**Rekomenduje się rezygnację z ww. zapisu.**

**Ograniczenie możliwość szerokiego uczestnictwa w konkursie nie leży w interesie Zamawiającego. Dwuetapowy konkurs oceniany przez profesjonalne specjalistyczne Jury, a także wymaganie od uczestników uprawnień budowlanych do projektowania w specjalności architektonicznej bez ograniczeń oraz aktywnego członkostwa w Izbie Architektów RP (potwierdzenie profesjonalizmu), są wystarczającym kryterium udziału w konkursie.**

#### ROZDZIAŁ VIII NAGRODY I OGŁOSZENIE WYNIKÓW KONKURSU

1.12. Warunkiem wypłaty I Nagrody pieniężnej lub/i zaproszenia do negocjacji w trybie zamówienia z wolnej ręki na wykonanie usługi na podstawie wybranej pracy konkursowej jest podpisanie przez Uczestnika konkursu umowy z Organizatorem dotyczącej przeniesienia autorskich praw majątkowych oraz prawa wykonywania i zezwalania na wykonywanie praw zależnych, do utworów w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, powstałych w związku z uczestnictwem w Konkursie na polach eksploatacji i zasadach wymienianych w Załączniku nr 2 do Regulaminu czyli postanowieniach tej umowy.

**Rekomenduje się zmianę ww. zapisu.**

Powyższy zapis powoduje naruszenie naturalnego, gwarantowanego uprawnienia autora - zwycięzcy konkursu, do opracowywania projektu na podstawie własnej koncepcji architektonicznej. Pomijając wątpliwości dotyczące przesłanek, w oparciu o które Zamawiający postanowił z góry zagwarantować sobie możliwość odsunięcia autora zwycięskiej pracy od kontynuacji projektu – uważamy, że jest to działanie niekorzystne zarówno dla architekta jak i architektury, a także dla inwestora i planowanej inwestycji. Nie rekomendujemy tej formy zapisu.

**Dla przeprowadzenia kolejnych etapów opracowania dokumentacji, prawa autorskie powinny pozostać przy autorze.** O możliwość przeniesienia (wykupienia) praw autorskich przez Zamawiającego piszemy poniżej, w uwagach dotyczących Załącznika nr 1 **Istotne postanowienia umowy**, rozdział III Prawa autorskie, pkt 4.

#### ROZDZIAŁ IX PRAWA AUTORSKIE

1.6. Uczestnik konkursu, który otrzymał I Nagrodę pieniężną wraz z Nagrodą w postaci zaproszenia do negocjacji w trybie zamówienia z wolnej ręki na wykonanie usługi na podstawie wybranej pracy konkursowej, zobowiązany jest do podpisania umowy z Organizatorem konkursu dotyczącej przeniesienia autorskich praw majątkowych oraz prawa wykonywania i zezwalania na wykonywanie praw zależnych, do utworów w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, powstałych w związku z uczestnictwem w Konkursie na polach eksploatacji i zasadach wymienianych w Załączniku nr 2 do Regulaminu czyli postanowieniach tej umowy. Zobowiązanie powyższego przez Uczestnika konkursu zawarte jest we wniosku o dopuszczenie.

**Rekomenduje się rezygnację z tego zapisu. Uzasadnienie jw.**

#### Załącznik nr 1 do Regulaminu Konkursu.

ISTOTNE POSTANOWIENIA UMOWY, KTÓRE ZOSTANĄ WPROWADZONE DO UMOWY W SPRAWIE ZAMÓWIENIA PUBLICZNEGO

#### ROZDZIAŁ I PRZEDMIOT UMOWY

2. 3) Etap III: Uzyskanie decyzji o pozwoleniu na budowę oraz zaświadczenia o niewnoszeniu sprzeciwu dla robót nie wymagających uzyskiwania decyzji pozwolenia na budowę (o ile będzie wymagane przepisami) wraz z przekazaniem zatwierdzonego projektu budowlanego. a) Termin przekazania: ... miesięcy od dnia zawarcia Umowy, tj. do dnia .....

**Rekomenduje się zmianę zapisu:** „Reprezentowanie Zamawiającego w procedurze postępowania administracyjnego, związanego z uzyskaniem decyzji o pozwoleniu na budowę (...)”

**Wykonawca zobowiązany jest do opracowania dokumentacji projektowej, będącej załącznikiem do wniosku o pozwolenie na budowę i odpowiada za jej poprawność, natomiast nie może ponosić odpowiedzialności za efekt postępowania administracyjnego, którego skutek uzależniony może być od innych zdarzeń lub dokumentów, na które projektant nie ma wpływu.**

#### ROZDZIAŁ III PRAWA AUTORSKIE

4. Z chwilą przyjęcia przez Zamawiającego poszczególnych Utworów i zapłaty przez Zamawiającego za wykonanie poszczególnych części Przedmiotu Umowy odpowiedniej części wynagrodzenia, należnego Wykonawcy zgodnie z Umową i obowiązującymi przepisami, Wykonawca przenosi na Zamawiającego, bez konieczności składania w tym zakresie odrębnych oświadczeń woli, autorskie prawa majątkowe do poszczególnych Utworów w zakresie rozporządzania i korzystania z Utworów na polach eksploatacji określonych w ust. 5 wraz z prawem do wykonywania i zezwalania na wykonywanie zależnych praw

autorskich do Utworów, z zastrzeżeniem ust 7. Z chwilą nabycia autorskich praw majątkowych do Utworów Zamawiający nabywa, bez konieczności składania w tym zakresie przez Wykonawcę odrębnych oświadczeń woli, własność egzemplarzy Utworów i nośników, na których Utwory utrwalono.

**Powyższy zapis dotyczący praw autorskich powinien ograniczać się do udzielenia licencji Zamawiającemu przez Wykonawcę w zakresie koniecznym do prowadzenia robót budowlanych - realizacji inwestycji. W całym procesie inwestycyjnym prawa autorskie powinny pozostać przy Wykonawcy.**

**Możliwość oraz zakres i warunki przeniesienia (wykupienia) praw autorskich powinna być ograniczona tylko do jasno określonych sytuacji, w których Wykonawca ze swojej winy nie będzie mógł kontynuować procesu projektowego. Zamawiający oraz Wykonawca mogą również określić warunki przeniesienia (wykupienia) określonego zakresu praw autorskich po zakończeniu inwestycji.**

5. *Przeniesienie autorskich praw majątkowych do Utworów, tj. do całości Dokumentacji Projektowej, jak i jej poszczególnych elementów, obejmuje następujące pola eksploatacji:*

(...)

10) *zlecenie wykonywania zależnych praw autorskich innym podmiotom, w tym udostępnienie Dokumentacji osobom trzecim w celu sprawowania przez nie nadzoru nad wykonywaniem prac realizowanych na jej podstawie, z zastrzeżeniem ust. 7;*

**Nadzór nad wykonywaniem prac realizowanych na podstawie dokumentacji projektowej w rozumieniu nadzoru autorskiego powinien być wyłącznie w gestii autora dokumentacji projektowej.**

7. *Strony ustalają, że w razie potrzeby dokonania opracowań Utworów, Zamawiający w pierwszej kolejności zwróci się z ofertą dokonania takich opracowań do Wykonawcy określając zakres i termin opracowania, a w przypadku opracowania wiążącego się z koniecznością wprowadzenia zmian o zasadniczym charakterze, mających wpływ na wzrost wynagrodzenia umownego – podejmie z Wykonawcą negocjacje w celu ustalenia wynagrodzenia Wykonawcy, z zastrzeżeniem przeróbek lub adaptacji wynikających z zaleceń Sądu Konkursowego lub prawomocnych decyzji uprawnionego organu, które zostaną sporządzone przez Wykonawcę bez dodatkowego wynagrodzenia. Strony ustalą wynagrodzenie Wykonawcy za powyższe opracowania w drodze negocjacji, w oparciu o Środowiskowe Zasady Wycen Prac Projektowych – 2016 r.*

**Powyższy zapis jest możliwy do zaakceptowania z zastrzeżeniem, że negocjacje pomiędzy Zamawiającym i Wykonawcą będą obejmować wszystkie elementy zlecenia, a więc zakres opracowania, adekwatne wynagrodzenie oraz realny termin.**

8. *W przypadku odmowy przez Wykonawcę wykonania opracowań Utworów lub nieuzgodnienia przez Strony warunków wykonania opracowań Utworów w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia zgłoszenia takiej potrzeby przez Zamawiającego lub w przypadku niewykonania przez Wykonawcę takich opracowań Utworów w określonym przez Zamawiającego terminie, Zamawiający ma prawo do zlecenia wykonania opracowań Utworów podmiotowi trzeciemu.*

**Terminy wiążące Strony, oraz zakres opracowania i wynagrodzenie powinny być wynikiem negocjacji między Zamawiającym a Wykonawcą. Zamawiający nie powinien jednostronnie określać Wykonawcy terminu wykonania opracowania lub daty zakończenia negocjacji, obciążając konsekwencjami braku porozumienia wyłącznie Wykonawcę.**

10. *Utwór jest chroniony prawem autorskim co oznacza między innymi, że zmieniony w stosunku do Dokumentacji sposób realizacji robót budowlanych, o ile nastąpił bez zgody Wykonawcy, zwalnia Wykonawcę z obowiązku naprawienia szkody w okresie rękojmi w zakresie w jakim dokonane zmiany miały wpływ na odpowiedzialność Wykonawcy oraz że Zamawiający nie może wykorzystać Dokumentacji do realizowania inwestycji innej niż budowa przedmiotowej Inwestycji.*

**Zwolnienie z odpowiedzialności powinno obejmować nie tylko naprawienie szkody w okresie rękojmi. Z uwagi na trudne do oceny i złożone zagadnienie skali odpowiedzialności w stosunku do ewentualnych zmian, zapis powinien zostać rozszerzony o wszelkie zmiany wykonywane bez zgody Wykonawcy.**

12. *W przypadku odstąpienia od Umowy w części, Zamawiający nabywa autorskie prawa majątkowe wraz z prawem do wykonywania i zezwalania na wykonywanie zależnych praw autorskich – w odniesieniu do tych Utworów i ich elementów, które zostały przez Zamawiającego odebrane do momentu odstąpienia od*

*Umowy; w takim przypadku Wykonawca zachowuje prawo do wynagrodzenia jedynie za wykonane i odebrane przez Zamawiającego elementy Przedmiotu Umowy.*

**Zapis możliwy do rozważenia, ale łącznie z rekomendowanymi zasadami udzielenia licencji i wykupu praw autorskich w związku z pojawieniem się sytuacji nadzwyczajnej.**

#### ROZDZIAŁ IV POZOSTAŁE POSTANOWIENIA PRZYSZŁEJ UMOWY

1. Przyszłe postanowienia Umowy nie mogą przewidywać:

- 1) odpowiedzialności Wykonawcy za opóźnienie, chyba że jest to uzasadnione okolicznościami lub zakresem zamówienia;
- 2) naliczania kar umownych za zachowanie Wykonawcy niezwiązane bezpośrednio lub pośrednio z Przedmiotem Umowy lub jej prawidłowym wykonaniem;
- 3) odpowiedzialności Wykonawcy za okoliczności, za które wyłączną odpowiedzialność ponosi Zamawiający;
- 4) możliwości ograniczenia zakresu zamówienia przez Zamawiającego bez wskazania minimalnej wartości lub wielkości świadczenia Stron.

**Rekomendujemy wprowadzenie dodatkowej klauzuli:**

5) odpowiedzialności Wykonawcy za okoliczności niezależne od niego.

7. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy Zamawiający przewiduje wniesienie zabezpieczenie należytego wykonania Umowy do 5% wartości wynagrodzenia umownego brutto.

**Rekomenduje się odstąpienie od ww. zabezpieczenia.**

**Prace projektowe są procesem twórczym, który z samej swojej natury wytwarza wartość, której wcześniej nie było. Praca konkursowa wybrana przez specjalistyczne Jury, której unikalną wartością jest zaangażowanie intelektualne i emocjonalne Wykonawcy w projekt i proces twórczy (wraz z przekazywanymi w kolejnych etapach prac wartościami intelektualnymi), a także możliwość wykupienia praw autorskich przez Zamawiającego w przypadku odstąpienia od Umowy z winy Autora, są wystarczającym zabezpieczeniem należytego wykonania Umowy.**

10. Zachowanie poufności.

*W Umowie Wykonawca zobowiąże się do tego, że w czasie obowiązywania Umowy, jak również w okresie 5 lat od dnia wykonania Przedmiotu Umowy zachowa w tajemnicy wszystkie informacje (w tym uzyskane od Zamawiającego materiały lub dane) uzyskane bezpośrednio lub pośrednio, w związku lub przy okazji realizacji Umowy. Ponadto Wykonawca zobowiąże się do niewykorzystywania informacji, o których mowa powyżej, w prowadzonej przez niego innej działalności, aniżeli oparta na Umowie (klauzula poufności). W celu uniknięcia wątpliwości Umowa powinna określać, że wszelkie dotyczące Zamawiającego informacje uzyskane przez Wykonawcę bezpośrednio lub pośrednio, w związku lub przy okazji realizacji niniejszej Umowy, będą traktowane jako w pełni poufne i stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa Zamawiającego. Umowa będzie określała wyjątki od ww. reguły. W szczególności, nie będzie uznawane za naruszenie nakazu zachowania tajemnicy udostępnienie informacji, co do których ujawnienia Wykonawca uzyska uprzednią wyrażoną w formie pisemnej pod rygorem nieważności zgodę Zamawiającego.*

**Rekomenduje się wprowadzenie zapisu, który zagwarantuje Wykonawcy możliwość nieograniczonej prezentacji projektu jako elementu własnego dorobku twórczego, z ewentualnym ograniczeniem informacji o charakterze niejawnych, wskazanych przez Zamawiającego.**

**Załącznik nr 2 do Regulaminu Konkursu.**

**POSTANOWIENIA PRZYSZŁEJ UMOWY DOTYCZĄCE PRZENIESIENIA AUTORSKICH PRAW MAJĄTKOWYCH DO WYBRANEJ PRACY WRAZ ZE SZCZEGÓŁOWYM OKREŚLENIEM PÓL EKSPLOATACJI PRAC KONKURSOWYCH**

#### ROZDZIAŁ I

##### PRZENIESIENIE PRAW PRZEZ UCZESTNIKA KONKURSU ORAZ WYNAGRODZENIE

1. Uczestnik Konkursu za wynagrodzeniem w ramach I Nagrody pieniężnej przyznanej w Konkursie realizacyjnym na opracowanie koncepcji architektonicznej budynku Europejskiego Centrum Filmowego CAMERIMAGE w Toruniu, stosownie do ustawy z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych [dalej: „Prawo Autorskie”] przenosi na Organizatora:

- 1) całość autorskich praw majątkowych do utworów w rozumieniu przepisów Prawa Autorskiego wytworzonych przez Uczestnika Konkursu lub osoby, którymi się posługiwał w związku z uczestnictwem w Konkursie, a w szczególności do Opracowania Konkursowego oraz;
- 2) prawa zezwalania na wykonywanie praw zależnych, do utworów w rozumieniu przepisów Prawa Autorskiego powstałych w związku z uczestnictwem w Konkursie przez Uczestnika Konkursu lub osoby, którymi posługiwał, a w szczególności do Opracowania Konkursowego, [dalej łącznie również jako: „Utwór”]

**Nie rekomendujemy przyjętego trybu przekazania praw autorskich**, o czym pisaliśmy w komentarzu do Rozdziału VIII warunków konkursu, pkt 1.12 oraz w komentarzu do Załącznika nr 1 Istotne postanowienia umowy, Rozdział III Prawa autorskie, pkt 4. **Jednym z celów konkursów jest wybór najlepszego rozwiązania koncepcyjnego dla określonej inwestycji. Ten wybór może być w pełni skonsumowany, jeśli dalsze opracowywanie zwycięskiej koncepcji zostaje powierzone jej autorowi, zespołowi projektowemu który poprzez postępowanie konkursowe poddał się pozytywnej weryfikacji. Przyjęcie założenia, że koncepcja architektoniczna może być równie dobrze opracowana przez inny zespół projektowy niż jej autor, w praktyce nie potwierdza się.**

**Prawa autorskie powinny pozostawać przy Wykonawcy co najmniej do czasu zakończenia realizacji inwestycji. Potrzeby Zamawiającego określone jako pola eksploatacji, w tym bieżące zarządzanie procesem inwestycyjnym, Zamawiający może skutecznie realizować posługując się licencją udzieloną przez Wykonawcę. Odwrócenie tej naturalnej reguły prowadzić może do wypaczenia założeń projektowych.** Jest to rozwiązanie ryzykowne dla samego Zamawiającego również z uwagi na możliwość utraty rękopisów i gwarancji ze strony Wykonawcy, w przypadku wprowadzania zmian rozwiązań projektowych przez stronę trzecią.

Wskazane przez Komisję zagadnienia i rekomendowane zapisy nie mają na celu wyłącznie wykazywania niezgodności postępowania z prawem. Nasze działania podejmujemy w związku z interesem społecznym polegającym na monitorowaniu i wspieraniu prawidłowych relacji podmiotów w procesie inwestycyjnym. Naszą celem jest optymalizowanie wydatkowania środków publicznych przez tworzenie odpowiednich warunków dla realizacji zadań jakie postawione zostały przed zawodem architekta. Podstawę naszych działań stanowią przepisy Ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (*Dz. U. z 2014 poz. 1946 z późn. zm.*):

Art.2.1. Wykonywanie zawodu architekta polega na współtworzeniu kultury przez projektowanie architektoniczne obiektów budowlanych, ich przestrzennego otoczenia oraz ich realizację, nadzorie nad procesem ich powstawania oraz na edukacji architektonicznej.

Art. 8. Do zadań samorządów zawodowych należy w szczególności:

- 1) sprawowanie nadzoru nad należyтым i sumiennym wykonywaniem zawodu przez członków izb;
- 2) reprezentowanie i ochrona interesów zawodowych swoich członków; (...)
- 6) współdziałanie z organami administracji rządowej i organami samorządu terytorialnego oraz z innymi samorządami zawodowymi i stowarzyszeniami zawodowymi;

Natomiast zgodnie z § 6 Statutu Izby Architektów RP:

1. Celem nadrzędnym Izby jest ochrona przestrzeni i architektury jako dobra publicznego.
2. Cel ten Izba realizuje poprzez zapewnienie właściwego wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie przez swoich członków oraz sprawowanie pieczy nad wykonywaniem rzeczoznawstwa budowlanego w zakresie architektury.

Z wyrazami szacunku,

arch. **Marek Tarko**  
Przewodniczący Komisji ds. Warunków  
Wykonywania Zawodu przy Krajowej  
Radzie Izby Architektów RP

arch. **Piotr Chuchacz**  
Wiceprzewodniczący Komisji ds. Warunków  
Wykonywania Zawodu przy Krajowej Radzie Izby  
Architektów RP